

Рейтинговий звіт TSCB 002-011 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ВАТ «Сведбанк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	31.03.2006 р.
Дата оновлення рейтингу:	13.03.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaAA
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ «Сведбанк» за 2004-2008 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується **ДУЖЕ ВИСОКОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу ВАТ «Сведбанк» наведено в таблиці нижче.

Дата	31.03.2006	07.12.2006	06.03.2007 ¹	21.06.2007	10.07.2007	20.09.2007 – 18.09.2008	13.03.2009
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaA-	uaAA	uaAA	uaAA
Прогноз	стабільний	у розвитку	позитивний	позитивний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення	підвищення	підтвердження	підтвердження

¹ Внесення до контрольного списку Credit-Watch

Рівень кредитного рейтингу підтримується:

- наявністю підтримки з боку основного акціонера – провідної шведської фінансової групи «Swedbank Group»;
- достатньою капіталізацією Банку та наявністю дешевої ресурсної бази, що дає можливість утримувати конкурентні позиції на фінансовому ринку;
- наявністю розгалуженої регіональної мережі та розвинутого карткового бізнесу, що сприяє збільшенню клієнтської бази та масштабів бізнесу Банку.

Рівень кредитного рейтингу обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації Банку;
- низькими показниками рентабельності;
- незбалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, а також значним обсягом кредитів, наданих в іноземній валюті, що за умови девальвації національної грошової одиниці може призвести до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09
Активи, млн. грн.	688,88	941,98	2 024,16	4 118,46	9 121,68	9 718,00	10 628,69	12 471,21	15 984,21
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	564,11	774,63	1 615,68	3 176,92	7 489,59	7 982,09	8 946,33	10 385,84	13 864,76
Кошти клієнтів, млн. грн.	486,50	635,80	1 437,61	2 386,12	3 312,52	2 666,83	2 660,43	2 753,79	3 457,96
Власний капітал, млн. грн.	68,10	136,88	266,41	567,39	837,57	1 427,02	1 436,99	1 457,19	2 346,36
Доходи, млн. грн.	113,99	168,57	248,63	488,57	976,55	340,70	717,03	1 145,14	1 832,46
Витрати, млн. грн.	111,97	159,79	239,20	475,82	960,34	335,24	701,26	1 108,84	1 792,86
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	4,23	12,43	13,39	13,71	13,05	(4,85)	20,49	56,05	70,58
Чистий прибуток, млн. грн.	2,02	8,78	9,43	12,75	16,21	5,45	15,77	36,31	39,60
Доходність активів, %	0,29	0,93	0,47	0,31	0,18	-	-	-	0,25
Доходність капіталу, %	2,97	6,41	3,54	2,25	1,94	-	-	-	1,69

Резюме

Відкрите акціонерне товариство «Сведбанк» (далі – Банк) у 2007 році було придбано шведським банком Swedbank AB. Банк має значний досвід роботи на банківському ринку – з жовтня 1991 року. За профілем діяльності ВАТ «Сведбанк» є універсальною кредитно-фінансовою установою і може надавати весь спектр банківських послуг.

За рейтингом НБУ на 01.01.2009 р. ВАТ «Сведбанк» перебуває у I групі і посідає 16 місце серед 182 банків України. За II півріччя 2008 року чисті активи Банку зросли на 50% – до 16 млрд. грн., кредитно-інвестиційний портфель зріс на 56% – до 14,7 млрд. грн., власний капітал за рахунок статутного капіталу збільшився на 63% – до 2,35 млрд. грн. станом на 01.01.2009 р.

Власником ВАТ «Сведбанк» є шведський банк Swedbank AB. Також ВАТ «Сведбанк» разом із ЗАТ «Сведбанк Інвест» входить до банківської холдингової групи «Сведбанк Фінанс».

У II половині 2008 року ВАТ «Сведбанк» активно розширювало регіональну мережу структурних підрозділів, незважаючи на складну економічну ситуацію в країні. Станом на 01.01.2009 р. мережа Банку налічує 209 безбалансових відділень з Головним офісом у м. Києві. Найбільше покриття мають Київська, Дніпропетровська та Донецька області. У 2009 році Банк також планує продовжувати розвивати регіональну мережу.

На розгляді в судах перебуває велика кількість позовів, за якими ВАТ «Сведбанк» виступає, здебільшого, як позивач щодо стягнення кредитної заборгованості. Переважна більшість справ стосується незабезпечених позик фізичних осіб. Більшість позовів вирішується на користь ВАТ «Сведбанк», втім вирішення великої кількості інших справ затягується в часі на значні терміни.

Численні перевірки Банку та його структурних підрозділів державними контролюючими органами (Національним банком України, Пенсійним фондом України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб тощо) протягом аналізованого періоду виявили певні порушення. За деякими порушеннями були нараховані дрібні штрафні санкції.

ВАТ «Сведбанк» як універсальна фінансова установа обслуговує і приватних, і корпоративних клієнтів. Основна цільова група – це широкий «середній» клас фізичних осіб та середні й малі корпоративні клієнти. Станом на 01.01.2009 р. кількість клієнтів Банку складає близько 140 тис. осіб, з яких 94% – фізичні особи. Картковий бізнес ВАТ «Сведбанк» має достатній ступінь розвитку: поступово збільшується емісія карток, впроваджуються нові продукти, розширюються можливості завдяки використанню власного процесингового центру.

Періодичні вливання акціонерного капіталу дозволяють утримувати достатній рівень адекватності капіталу, що забезпечує добре покриття кредитно-

інвестиційних ризиків. Так, вдруге за 2008 рік, у листопаді статутний капітал був збільшений на 868,5 млн. грн. Власний капітал ВАТ «Сведбанк» має добру структуру: формується, насамперед, статутним капіталом – коефіцієнт фондової капіталізації на 01.01.2009 р. становить 87%, коефіцієнт захищеності капіталу складає 20%.

Ресурсній базі ВАТ «Сведбанк» властива значна залежність від коштів акціонера – вони є головним джерелом фондування кредитних операцій, а також кошти від інших банків-нерезидентів, тому пасивне сальдо за міжбанківськими операціями є досить значним – 55% станом на 01.01.2009 р.

Диверсифікація ресурсної бази за видами економічної діяльності є доброю. Так, станом на 01.01.2009 р. кошти підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, формують 28,4% коштів залучених на рахунки суб'єктів господарювання; підприємств транспорту та зв'язку – 28,1%; юридичних осіб, які займаються фінансовою діяльністю, – 17,3%.

Клієнтський депозитний портфель Банку, що складає лише близько 1/4 всіх зобов'язань, формується приблизно порівну коштами юридичних та фізичних осіб. Загальний обсяг депозитів фізичних осіб зростає, насамперед, за рахунок стрімкого росту курсу іноземних валют. Концентрація депозитного портфеля залишається значною за рахунок вкладів юридичних осіб (станом на 01.01.2009 р. питома вага депозитів 10 найбільших вкладників у портфелі склала 45,6%), що спричинено обмеженою клієнтською базою корпоративних клієнтів-вкладників, особливо в умовах спаду економіки.

Відтік клієнтських коштів в аналізованому періоді у Банку не спостерігається, але наразі цей процес стримується мораторієм НБУ, а надалі Банк намагатиметься наростити депозити за рахунок спрямованих маркетингових заходів. Проте ВАТ «Сведбанк» не є високо залежним від клієнтських коштів і має підтримку акціонера.

Облігації власної емісії ВАТ «Сведбанк» були викуплені за офертою протягом II півріччя 2008 року.

Протягом аналізованого періоду ВАТ «Сведбанк» дотримувалося всіх економічних нормативів, встановлених НБУ. Темп збільшення активних операцій цілком відповідає темпу нарощення капіталу, що нівелює системні ризики для Банку. Значення нормативів ліквідності зберігаються на достатньому рівні.

Частка високоліквідних активів ВАТ «Сведбанк» залишається низькою, що робить Банк чутливим до ризиків ліквідності, що особливо актуально в умовах недовіри клієнтів до банківської системи. Втім у разі несприятливої ситуації Банк може розраховувати на підтримку материнської структури. Активи та пасиви не збалансовані за строками до погашення належним чином. Банк має переважно від'ємний кумулятивний розрив ліквідності до року, та позитивний – більше року. Це зумовлено короткостроковим фондуванням через міжбанківський ринок (насамперед, це кошти акціонера).

Головним доходним активом Банку є клієнтський кредитний портфель (88% чистих активів). Цінні папери представлені, насамперед, облігаціями вітчизняних банків та ОВДП, а кошти на міжбанківському ринку розміщуються, передусім, у великі банки та на умовах SWAP. У II півріччі 2008 року динаміка зростання кредитного портфеля була зумовлена ростом курсів іноземних валют відносно гривні. Кредити переважно надані в іноземній валюті, тому розмір портфеля є чутливим до зміни курсу, але вливання капіталу, які регулярно проводять акціонери дозволяють зменшити ці системні ризики. Проте валютизація кредитів несе значні кредитні ризики для Банку, оскільки стрімка зміна курсу стає серйозною перешкодою для багатьох позичальників.

ВАТ «Сведбанк» є універсальним банком, його клієнтський кредитний портфель на 40% складається з кредитів наданих фізичним особам. Крупні кредити юридичних осіб спричиняють концентрацію активних операцій відносно капіталу Банку. Станом на 01.01.2009 р. на 20 найбільших клієнтів припадає 33% портфеля, або 210% капіталу I рівня.

Диверсифікація портфеля за видами економічної діяльності є прийнятною: на 01.01.2009 р. підприємствам, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, надано 32% корпоративних кредитів (124% капіталу I рівня); підприємствам переробної промисловості – 32,5%; у будівництво – 14,7% (або 1,2 млрд. грн.).

Позики є, здебільшого, довгострокові і надаються переважно у поточну та інвестиційну діяльність. У портфелі фізичних осіб питома вага іпотечних кредитів становить 43% (на 01.01.2008 р. – 24,8%). Також досить вагому частку роздрібного бізнесу становлять бланкові готівкові кредити, хоча з огляду ризиків Банк обмежив їх видачу.

Структура забезпечення активних операцій¹ станом на 01.01.2009 р. є такою: найбільша частка забезпечення належить нерухомому майну – 67%; майнові права на грошові депозити складають 6% від отриманого забезпечення; інші майнові права – 12,5%. Частка незабезпечених кредитів становить 30%.

Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля ВАТ «Сведбанк» є високим, що зумовлено, насамперед, значними обсягами незабезпеченої заборгованості, бланкових готівкових кредитів, які були видані до грудня 2007 року. Якість кредитного портфеля задовільна: частка проблемних кредитів зберігається на сталому рівні завдяки зростанню загального обсягу портфеля, але є значний ризик її погіршення.

За результатами 2008 року ВАТ «Сведбанк» отримало чистий прибуток у розмірі 39,6 млн. грн., що у 2,4 рази більше, ніж за минулий рік. Станом на 01.01.2009 р. рентабельність активів склала 0,1%, рентабельність капіталу – 0,6%. Низькі показники рентабельності зумовлені, насамперед, формуванням значного обсягу

¹ згідно форми статистичної звітності №604

резервів, а також вагомою часткою неробочих активів (12,8%) та витратами на розвиток. Процентна маржа та ефективність діяльності перебувають на високому рівні, насамперед, завдяки наявності «дешевих» коштів від материнського банку, а також високої доходності кредитних операцій з фізичними особами.

За підсумками II півріччя 2008 року ВАТ «Сведбанк» виконало всі основні плановані бюджетні та балансові показники. Обсяг загальних активів перевиконаний за рахунок переважно корпоративних кредитів та іпотеки для приватних осіб. У ресурсній базі недовиконання за обсягом вкладів фізичних осіб компенсувалося депозитами юридичних осіб та кредитами від акціонера. За результатами року обсяг чистого прибутку виконано на 125%.

Стратегічні плани щодо ресурсної бази передбачають активне залучення вкладів фізичних осіб. Також Банк намагатиметься отримати фондування від банків-нерезидентів, проте якщо це не вдасться, то на рефінансування поточних позик Банк розраховує на материнський банк. Наразі обсяг капіталу є достатнім за умови, що валютний курс не продовжить таке швидке зростання.

Нарощення активних операцій буде відбуватись, насамперед, за рахунок корпоративного бізнесу та кредитування фізичних осіб (зокрема роздріб, іпотека).

Стратегічний план визначає розвиток ВАТ «Сведбанк» як невід'ємної частини банківської холдингової групи «Сведбанк Фінанс».

Передбачається, що цільовими клієнтами ВАТ «Сведбанк» будуть представники широкого «середнього» класу серед приватних клієнтів та представники малого і середнього корпоративного бізнесу. У роздрібному бізнесі основними продуктами будуть іпотека, кредитні картки, автокредитування та готівкові кредити. У корпоративному бізнесі розвиватимуться такі напрями як проектне фінансування та кросс-продажі.

Планується удосконалення процесів щодо ризик-менеджменту та роботи з проблемною заборгованістю, зокрема самостійної діяльності з повернення боргів, передача власних кредитів колекторським компаніям або їх продаж тощо.

Передбачається збільшення територіальних підрозділів групи: відкриття нових відділень окремо для роботи з роздрібними та корпоративними клієнтами. Розвиток мережі відділень та бізнесу в цілому буде супроводжуватись активними маркетинговими заходами. Водночас передбачаються також значні інвестиції в ІТ-технології.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ВАТ «Сведбанк» підтверджено на рівні «uaAA» з прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Мовчан

Додатки

Дані балансу ВАТ «Сведбанк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	38,21	61,68	192,64	203,92	677,95	609,42	460,36	819,82	489,14
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	20,00	20,72	20,00	20,00	57,98	235,13
Кошти в інших банках	233,68	99,00	258,19	634,08	846,63	736,19	547,09	516,30	551,95
Кредити клієнтам	431,61	802,69	1 445,50	2 879,54	6 923,44	7 538,90	8 781,98	10 127,75	13 999,42
Цінні папери	22,88	11,01	72,18	64,70	119,24	143,78	102,17	237,56	55,38
Довгострокові вкладення	14,96	36,80	75,51	407,82	691,87	879,13	939,75	995,47	1 116,44
Нараховані доходи	4,97	11,95	26,21	46,48	113,04	134,86	146,38	168,49	234,20
Резерви	-60,67	-94,09	-121,25	-175,93	-339,96	-421,18	-493,79	-574,29	-871,36
Інші активи	3,24	12,95	75,16	37,87	68,75	76,90	124,75	122,12	173,91
Разом активів	688,88	941,98	2 024,16	4 118,46	9 121,68	9 718,00	10 628,69	12 471,21	15 984,21
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	85,00	163,60	113,70
Кошти банків	115,59	100,07	256,23	939,56	3 599,39	4 103,36	4 969,62	5 992,93	7 944,77
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	23,19	6,25	6,32	6,30	6,75	10,18
Кошти суб'єктів господарювання	324,53	370,56	857,47	1 079,80	2 007,34	1 407,52	1 425,08	1 480,54	1 992,68
Кошти фізичних осіб	161,97	265,24	580,15	1 283,13	1 298,94	1 252,99	1 229,06	1 266,50	1 455,10
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	56,11	507,65	507,64	486,98	699,78	1 111,57
Боргові цінні папери	0,06	0,05	30,72	15,10	475,12	471,66	479,96	40,04	0,08
Субординований борг	6,00	0,00	0,00	90,00	241,39	377,74	362,70	363,60	806,96
Нараховані витрати	5,86	6,84	20,77	35,40	47,74	56,61	50,84	52,46	64,17
Інші зобов'язання	6,76	62,33	12,41	28,77	100,30	107,14	96,18	947,82	138,64
Разом зобов'язань	620,77	805,09	1 757,75	3 551,07	8 284,11	8 290,98	9 191,70	11 014,02	13 637,85
Сплачений статутний капітал	52,50	112,50	232,60	482,60	735,10	1 290,60	1 290,60	1 290,60	2 159,10
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	13,56	15,58	16,02	24,90	47,04	47,04	63,25	63,25	63,25
Результат минулих років	0,00	0,00	8,37	9,40	0,00	16,21	0,00	0,00	0,00
Результати переоцінки	0,02	0,02	0,00	37,75	39,22	67,72	67,36	67,03	84,41
Фінансовий результат поточного року	2,02	8,78	9,43	12,75	16,21	5,45	15,77	36,31	39,60
Всього власний капітал	68,10	136,88	266,41	567,39	837,57	1 427,02	1 436,99	1 457,19	2 346,36

Дані звіту про фінансові результати ВАТ «Сведбанк», млн. грн.

Назва статті	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009
Процентні доходи	89,31	112,89	165,75	353,07	771,15	294,84	615,02	977,37	1 429,98
Комісійні доходи	19,55	45,87	79,06	90,25	129,29	35,75	79,04	126,30	164,42
Результат від торговельних операцій	4,17	8,91	2,27	11,31	22,60	7,22	16,63	31,73	214,40
Інші операційні доходи	0,77	0,76	1,15	30,50	51,56	2,46	5,16	7,68	15,67
Інші доходи	0,14	0,14	0,39	1,13	1,91	0,41	1,17	2,05	7,97
Повернення списаних активів	0,03	0,00	0,00	2,32	0,04	0,01	0,02	0,02	0,02
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	113,99	168,57	248,63	488,57	976,55	340,70	717,03	1 145,14	1 832,46
Процентні витрати	27,54	52,26	93,35	237,92	425,70	152,97	301,04	472,45	694,39
Комісійні витрати	0,89	1,47	3,24	5,15	12,44	3,06	7,15	11,91	15,69
Інші операційні витрати	14,79	23,86	23,13	36,24	101,58	23,65	59,82	101,83	134,38
Загальні адміністративні витрати	26,35	44,58	87,87	140,06	259,51	83,20	174,28	266,48	384,62
Відрахування в резерви	40,19	33,96	27,65	55,49	164,26	82,67	154,25	236,42	532,80
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	2,21	3,65	3,96	0,96	-3,15	-10,30	4,71	19,75	30,98
Всього витрат	111,97	159,79	239,20	475,82	960,34	335,24	701,26	1 108,84	1 792,86
Фінансовий результат поточного року	2,02	8,78	9,43	12,75	16,21	5,45	15,77	36,31	39,60